

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ Волохова І.С. ____
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

Пряме оподаткування в Україні: стан та перспективи розвитку

Виконавець

студентка фінансово-економічного факультету

_____ Мубаракшина Т.О.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

_____ К.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ Кир'язова Т.О.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ПЛАН

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	6-28
1.1 Економічна сутність, функції та класифікація податків.....	6
1.2 Соціально-економічна сутність прямих податків їх види, характеристика, значення.....	12
1.3 Сучасний стан та основні проблеми прямого оподаткування в Україні...19	
Висновок до розділу I.....	27
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ НА ПОДАТКОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ, 2013-2017 рр.....	28-78
2.1 Тенденції надходжень прямих податків до Зведеного бюджету України.28	
2.2 Фіскальна ефективність прямого оподаткування в Україні та напрями її підвищення.....	45
2.3 Моніторинг податкових пільг у розрізі прямих податків.....	63
Висновок до розділу II.....	75
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	78-100
3.1 Зарубіжний досвід прямого оподаткування та можливості його впровадження в Україні.....	78
3.2 Перспективи розвитку системи прямого оподаткування в Україні.....	88
Висновок до розділу III.....	98
ВИСНОВК.....	100
ЛІТЕРАТУРА.....	104
ДОДАТКИ.....	112

ВСТУП

Актуальність теми. Вагомим фінансовим регулятором економічних процесів виступають прямі податки. Вони є не тільки суттєвим джерелом доходів бюджету, але й важливим інструментом державного регулювання доходів юридичних і фізичних осіб, еластичним важелем впливу на їх поведінку.

Прямому оподаткуванню в фінансовій науці приділяється значна увага, що пов'язано з його значним фіскальним значенням. Питома вага надходжень від прямих податків до Зведеного бюджету України складає 45-49%.

Крім того, актуальність теми дипломної роботи обумовлена тим, що збільшення доходної частини бюджету, ліквідація його дефіциту є одним з головних практичних завдань держави, а прямі податки є дуже важливим фіскальним інструментом держави і виступають гарантованим джерелом поповнення коштів державної скарбниці.

Над теоретичними основами системами прямого оподаткування працювали як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Теоретичні засади прямого оподаткування, що розроблені західними вченими різних часів: А.Смітом, Д.Рікардо, Дж.Локком, Дж.Ст.Міллем, Дж.М.Кейнсом, Ф.Нітгі, А.Вагнером, А.Лаффером та ін., є підґрунтям для подальшого розвитку економічних теорій з питань податкового регулювання і потребують детального вивчення з метою можливого їх використання в Україні.

Сучасні проблеми прямого оподаткування знайшли відображення у наукових працях українських вчених-економістів: В.Андрущенка, С.Буковинського, О.Василика, З. Варналія, В.Вишневіського, А.Гальчинського, В.Геєця, А.Даниленка, М.Дем'яненка, В.Кравченка, І.Лукінова, В.Опаріна, С.Осадця, Б.Панасюка, А.Поддєрьогіна, Д.Полозенка, Г.П'ятаченка, І.Радіонової, М.Савлука, А.Соколовської, В.Суторміної, І.Ткачук, В.Федосова, Л.Шаблістої, К. Швабія, С.Юрія та інших.

Однак, незважаючи на значні досягнення вчених щодо прямого оподаткування в Україні, залишаються відкритими окремі питання про

трансформацію прямого оподаткування з урахуванням вимог міжнародних організацій і досвіду країн ЄС.

Зазначене свідчить про актуальність роботи, що зумовило визначення її мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.

Метою дипломної роботи є дослідження особливостей прямого оподаткування в Україні, аналіз сучасного стану та виявлення перспектив розвитку.

Мета передбачає виконання завдань:

- дослідити економічну сутність, функції та класифікація податків ;
- дослідити соціально-економічну сутність прямих податків, їх види, характеристику та значення;
- розглянути сучасний стан прямого оподаткування в Україні та виявити основні проблеми;
- проаналізувати тенденції надходжень прямих податків до Зведеного бюджету України;
- оцінити фіскальну ефективність прямого оподаткування в Україні та обґрунтувати напрями її підвищення;
- здійснити моніторинг податкових пільг у розрізі прямих податків;
- розглянути зарубіжний досвід прямого оподаткування та оцінити можливості його впровадження в Україні;
- висвітлення перспективи розвитку системи прямого оподаткування в Україні.

Об'єктом дипломної роботи є система прямого оподаткування в Україні.

Предметом дипломної роботи є відносини, які складаються між платниками прямих податків і державою з приводу формування загальнодержавного грошового фонду.

Для досягнення поставленої в роботі мети застосовуються **методи**: порівняльного аналізу та синтезу, інформаційно-логічний, графічний, статистично-економічний.

Інформаційну базу дослідження становили Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державної казначейської Служби України, Верховної Ради України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, Кабінету Міністрів України, а також навчальні посібники, статті, монографії, автореферати дисертацій вітчизняних та зарубіжних вчених, Інтернет-ресурси.

Структура дипломної роботи. Випускна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури. Перший і третій розділи присвячені теоретичним основам прямого оподаткування та його проблемним аспектам. У другому розділі проведено аналіз тенденції надходжень прямих податків до Зведеного бюджету України, надано оцінку фіскальної ефективності прямого оподаткування в Україні та обґрунтовано напрями її підвищення, проведено моніторинг податкових пільг у розрізі прямих податків. Кількість сторінок 114, кількість рисунків 37, таблиць 23, додатків 3. Список літератури складається з 80 джерел.

За результатами написання випускної роботи опубліковано статтю на тему: «Оподаткування ІТ-сектору в Україні» у збірнику студентських наукових робіт кафедри фінансів ОНЕУ 2018 рік.

ВИСНОВКИ

В процесі виконання випускної роботи бакалавра було здійснено загальний аналіз прямого оподаткування, проаналізовано сучасний стан, значимість прямих податків в податковій системі України. Розглянуті проблеми прямого оподаткування та шляхи їх вирішення, за допомогою застосування міжнародного досвіду економічно розвинених країн. У результаті проведеної роботи можна зробити висновки щодо сучасного стану прямих податків в Україні, а також дати ряд рекомендацій щодо усунення проблем у сфері прямого оподаткування:

1. Прямі податки - прибутково-майнові податки, тобто ті, які сплачуються платником податку самостійно, виходячи зі знання величини об'єкта оподаткування, розрахунку податкової бази і застосування до неї податкової ставки;
2. Прямі податки пов'язані з платоспроможністю платників податків і їх індивідуальними характеристиками. Прямі податки - це прогнозоване і постійне джерело доходів бюджету;
3. В даний час прямі податки складають основу податкових систем держав з розвинутою ринковою економікою, так як вони мають ряд переваг в порівнянні з іншими видами податків;
4. Прямі податки є важливим фінансовим регулятором соціально-економічних процесів, важливим джерелом формування бюджетних ресурсів держави, вони забезпечують регулювання інвестицій, доходів платників, нагромадження капіталу, сукупного споживання, ділової активності та інших факторів стабільності та розвитку суспільства;
5. Найбільшу питому вагу серед прямих податків впродовж 2015-2017 років має податок на доходи фізичних осіб, його частка у 2017 році становила 22,42% від всіх податкових надходжень до Зведеного бюджету України;

6. У Зведеному бюджеті частка прямих податків знаходиться в проміжку 48-44%, у місцевих бюджетах частка прямих податків знаходиться на рівні 91-98%. Податок на доходи фізичних осіб вважається бюджетоутворюючим для місцевих бюджетів. Тому питома вага податку на доходи фізичних осіб в загальних податкових надходження місцевих бюджетів складає більше 55 %;
7. Впродовж досліджуваного періоду номінальні надходження від прямих податків збільшувались, але реальні надходження за деяким податками навіть скоротились;
8. Фіскальна роль ПДФО та податку на прибуток підприємств сьогодні залишається досить стабільною та вагомою близько 6% та 4% ВВП;
9. Темпи зростання надходжень ПДФО перевищують темпи зростання його найбільш вагомої бази оподаткування — заробітної плати, що свідчить про збільшення податкового навантаження на трудові доходи громадян;
10. Вагоме фіскальне значення мають надходження з податку на прибуток від великих платників податків, хоча вони складають 1% від всіх юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, але на їх частку припадає 55-59% надходжень ППП зведеного бюджету України. У реєстрі великих платників податків Державної фіскальної служби України на 2018 рік нараховується 1364 юридичних осіб. Десять найбільших ВПП забезпечили у 2017 році 142,1 млрд грн податкових надходжень, що становить 31,7% від усіх податкових надходжень, які склали 448,941 млрд грн;
11. Рівень податкового навантаження на підприємства в Україні дорівнює 37,8%, впродовж 2013-2018 років відбувався процес зниження податкового навантаження та скорочення часу на адміністрування та сплату податків на зборів. Податкове навантаження скоротилося з 55,4% до 37,8%. А час, необхідний на адміністрування та сплату податків з 419 годин до 327,5 годин на рік;

12. Найбільша кількість пільг з податку на прибуток підприємств була зафіксована у 2011 році – 89839 пільг. Найбільша сума пільг також була зафіксована у 2011 році – 47559,713 млн. грн. Але, починаючи з 2012 року відбулося поступове скорочення пільговиків ті кількості наданих пільг;
13. Діюча система податкових пільг не орієнтована на стимулювання прискореного розвитку науки та інновацій. Значні обсяги пільг, які надаються з року в рік не сприяють інноваційному розвитку економіки. Така тенденція однозначно є негативною, оскільки неефективне надання та використання податкових пільг нівелює взаємозв'язок між їх обсягами та регулюючою функцією податків;
14. Дослідження даних Державної фіскальної служби України про співвідношення обсягів наданих податкових пільг і мобілізованих податкових надходжень показало, що в цілому по Україні у 2016 році податкові пільги, що є втратами бюджету склали 6,01% податкових надходжень. Це означає, що на 1 грн податкових надходжень припадає 6,01 коп. податкових пільг;
15. При цьому значення зазначеного показника в регіональному розрізі значно відрізняється. Так, в 2016 р на 1 грн податкових надходжень в Київській області припадало 8,25 коп. пільг, в Львівській – 12,19 коп., в Одеській – 13,15 коп. Однак питома вага зазначених областей в ВВП в тому році становив 5,4%, 4,82% і 5,03%, відповідно. Тобто простежується проблема неефективності пільгової політики, коли надання податкових пільг не супроводжується позитивними зовнішніми ефектами;
16. Основними заходами, спрямованими на подальше вдосконалення системи прямого оподаткування в Україні, повинні бути:
- встановлення прогресивних ставок з ПДФО, а податкову соціальну пільгу слід замінити на звільнення від оподаткування частини заробітної плати за рахунок якої фінансуються витрати

на транспортні послуги, на харчування, придбання товарів першої необхідності, тощо;

- впровадження в дію заходів щодо детінізації економіки;
- впровадження диференціації ставок екологічного податку за регіонами, підвищення ставок екологічного, запровадження податку на добрива та пестициди, розширити коло об'єктів оподаткування екологічним податком;
- розробити механізм оподаткування доходів, отриманих від продажу крипто валюти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архів реєстрів великих платників податків за період 2011-2017 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/reestri>.
2. Баликова Н. Японія визнала біткоїн платіжним засобом / Н. Баликова // *Голос України*. – 2017. – № 61. – С. 5.
3. Барулин С. В. Теорія та історія оподаткування: [навч. посібник] / С. В. Барулин. - М.: Економіст, 2006. - 319 с.
4. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
5. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах [Електронний ресурс] / сайт Державної служби статистики України – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Васильєв О. Моделювання впливу податкового навантаження на динаміку ВВП. / О. Васильєв // *Економіка України : політико-економічний журнал*. – 2011. – № 10. – С. 60-65.
7. Ватаманюк О. С. Адміністрування великих платників податків в Україні: сучасна практика та напрями вдосконалення / О. С. Ватаманюк // *Соціально- економічні проблеми і держава*. – 2015. - № 2 (13). – С. 169-177.
8. Верзун А. Необхідність впровадження прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб в Україні / А. Верзун, В. Ковалів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://goo.gl/mcrVXM>.
9. Висновки щодо виконання Державного бюджету України за 2017 рік [Електронний ресурс] : Рахункова палата України. – Київ, 2018. – Режим доступу: http://www.acrada.gov.ua/doccatalog/document/16740923/Buletен_vykon_budg_2017.pdf.
10. Герасименко П. Мінімальна зарплата : світові стандарти і українські реалії / П. Герасименко [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

zaxid.net/news/showNews.do?minimalna_zarplata_svitovi_standarti_i_ukrayinski_realiyi &objectId=1231038.

11. Державна служба статистики України – Офіційний сайт – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
12. Довідники пільг, наданих чинним законодавством по сплаті податків, зборів, інших обов'язкових платежів від 30.05.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>.
13. Доходи Державного бюджету [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=23487024&cat_id=57896.
14. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2011р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
15. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2012р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
16. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2013р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
17. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2014р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
18. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2015р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
19. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2016р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.

20. Звіт Державної казначейської служби про виконання Державного бюджету України за 2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list>.
21. Звіт Державної фіскальної служби України про використання пільг за період з 2011-2016 роки.
22. Звіт про результати перевірки Міжрегіонального головного управління ДФС – Центрального офісу з обслуговування великих платників в частині планування та дієвості контролю за повнотою нарахування і своєчасністю сплати податкових надходжень до державного бюджету у 2017 році / Рахункова палата України. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16747007/Zvit_6-5.pdf.
23. Іванов Ю. Функції податків та податкове регулювання / Ю. Іванов // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – № 19. – С. 36– 43.
24. Івашко О. А. Проблеми та напрями вдосконалення податкової політики України. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2011. Вип. 16. С. 38–42.
25. Ільяшенко В. А. Удосконалення системи адміністрування податкових платежів до державного бюджету [Електронний ресурс] / В. А. Ільяшенко // Ефективна економіка. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1953>.
26. Індеси споживчих цін у 2010-2018 рр. (до відповідного періоду попереднього року) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
27. Калачова Г. Голова офісу ДФС по роботі з великими платниками податків Ігор Процай: деолігархізація до зупинки заводів має мало відношення [Електронний ресурс] / Г. Калачова // Економічна правда. – 2017. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2015/09/15/559695/>

28. Кількість підприємств за їх розмірами за регіонами у 2011-2016 рр. [Електронний ресурс]/ Публікація документів Державної Служби Статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.org/operativ/>.
29. Клаус Шваб. Четвертая промышленная революция / Шваб Кларк. – М.: Экспо, 2016. – 208 с.
30. Коцан Л. М. Соціально-регулююча роль оподаткування доходів / Л. М. Коцан // Серія Економічні науки – 2017. – №22. – Частина 2. – С. 88-91.
31. Кравченко О. В. Оцінка інвестиційної активності промислових підприємств в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Кравченко // Ефективна економіка. – 2014. - № 8. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3269>.
32. Крупей Н. С. Економічна сутність податків та їх функції / Н. С. Крупей // Наукові записки Національного університету „Острозька академія”. – Сер. : Економіка. – 2012. – Вип. 19. – С. 36–40.
33. Курс Bitcoin // Finance.ua. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://charts.finance.ua/ua/currency/bitcoin/-/1/btc>
34. Ліхачов М. Скромна чарівність біткоіна: українські реалії використання крипто валют / М. Ліхачов // Forbes Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua>.
35. Майстренко О. В. Перспективи розвитку в Україні спрощеного оподаткування малого підприємництва [Електронний ресурс] / О. В. Майстренко. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/30255>
36. Митрофанова І. А. Економічна сутність, принципи, функції податку на прибуток: еволюційний підхід / І. А. Митрофанова // Фінанси та Кредит. - 2013. - № 44 (572). - С. 39-51.
37. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України : в 3 т. / заг. ред. М. Я Азарова. – К. : М-во фінансів України ; Нац. ун-т ДПС України, 2010. – 2389 с.

38. Озерчук О.В. Фіскальна ефективність прямого оподаткування в Україні / О.В. Озерчук // Податкова політика – 2017 р. – Режим доступу: file:///C:/Users/Пользователь/Downloads/Npndfi_2017_2_8.pdf
39. Основні показники економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://costua.com/budget/revenue/pension/>.
40. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sfs.gov.ua.
41. Пахненко О.М. Основні засади податкової політики в країнах ЄС на сучасному етапі / О. М. Пахненко, А. Ю. Семенов // Ефективна економіка. – 2016. – № 12.
42. Піскова Ж. В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія і практика / Ж. В. Піскова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. – Серія Економіка. Випуск 2(6). – С. 174-180.
43. Податкова соціальна пільга 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://byhgalter.com/podatкова-socialna-pilga-2017-xto-mayepravo-yak-rozrazuvati>.
44. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
45. Пояснювальна записка до звіту про виконання Державного бюджету України за 2017 рік [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховної ради України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46389.
46. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо проведення податкової реформи та підвищення інвестиційної привабливості України» 2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61355.

47. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 р. №5\2015 . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
48. Реєстр великих платників податків на 2018 рік від 29.12.2017 р. 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/reestri/312642.html>.
49. Рентна плата. Вісник. Офіційно про податки. – офіційне видання ДФСУ від 22.01.2018 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006932-rentna-plata-3>
50. Романенко В. В. Європейський досвід управління ризиками в оподаткуванні / В. В. Романенко // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – № 1(64). – 2014. – С. 253–257.
51. Савчук В. А. Світовий досвід адміністрування податків / В. А. Савчук // Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права. – 2018. – № 2 (46). – С. 357.
52. Сідельникова Л. П., Найденко О. Є. Реалізація принципу соціальної справедливості в оподаткуванні фізичних осіб / Л. П. Сідельникова, О. Є. Найденко // Економіка розвитку. - 2017. - № 2. - С. 86-96.
53. Соколовська А. М. Особливості податкової системи України та напрями її коригування / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2013. – № 9. – С. 28–44.
54. Соколовська А. М. Проблеми моніторингу ефективності надання податкових пільг в Україні / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2011. – № 3. – С. 42–53.
55. Соколовська А. М. Шляхи реформування податкової системи України / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2014. – № 12. – С. 103– 121.
56. Солованюк С.М. Спрощена система оподаткування малого бізнесу в Україні / С.М Солованюк // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017 - № 2 (24), 2 т. – С. 126-129.

57. Танклевська Н. С. Світовий досвід оподаткування доходів фізичних осіб / Н. С. Танклевська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.1/264.pdf>.
58. Тимощук С.О. Пільги в оподаткуванні податком на прибуток підприємств / С.О. Тимощук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6093>.
59. Україна в рейтингу екологічної ефективності у 2017 році [Електронний ресурс] / Економічний дискусійний клуб. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analityka/ukrayina-v-reytingu-ekologichnoyi-efektyvnosti-u2017-roci>.
60. Федун Л. М., Сторожук О. В. Фіскальна ефективність податку на прибуток підприємств в Україні / Л. М. Федун, О. В. Сторожук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2016. – № 1. – С. 206-223.
61. Фінансовий портал «МінФін» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>.
62. Фіскальна ефективність прямого оподаткування в Україні та напрями її підвищення– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naub.oa.edu.ua/2017/фіскальна-ефективність-прямого-опод/>
63. Червінська О.С. Аналіз податкового навантаження в Україні та шляхи його оптимізації / О.С. Червінська, О.В. Коваль // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.6. – С. 307–313.
64. Шевченко І.В. Екологічне оподаткування: зарубіжний досвід і Україна / І.В. Шевченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/10_2-1434110670.pdf.
65. Юрчишина Л. В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України / Л. В. Юрчишина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Downloads/2855-5752-1-SM.pdf>.

66. CryptoCurrency Market Capitalizations. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://coinmarketcap.com>.
67. Doing Business 2013: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB13-full-report.pdf>.
68. Doing Business 2014: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/16204/19984.pdf>.
69. Doing Business 2015: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2015-Full-Report.pdf>.
70. Doing Business 2016: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB16-Full-Report.pdf>.
71. Doing Business 2017: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2017-Full-Report.pdf>.
72. Doing Business 2018: A World Bank Flagship Report. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>.
73. Eurostat: Taxation trends in the European Union [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF.

74. Global Competitiveness Index 2017-2018 [Электронный ресурс] / World Economic Forum. – 2017. – Режим доступа: <https://widgets.weforum.org/global-competitiveness-report-2017/>.
75. Main national accounts tax aggregates [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/-/GOV_10A_TAXAG
76. Paying Taxes, 2017, The global picture, IFC, International Finance Corporation, The world bank / Global Annual Review [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes-2017/paying-taxes-2017-appendix-3.pdf>.
77. Reviews of Tax Planning / Manxia Yuan, Xi Xu // Open Journal of Social Sciences 2017. № 3. С. 134-137. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://dx.doi.org/10.4236/jss.2017.311017>.
78. The Tax Professional of the Future. Электронный ресурс. – Режим доступа : <https://www.pwc.com/us/en/tax-services/tax-function-future/taxprofessional-of-the-future.html>.
79. Worldwide Corporation Tax Guide 2015-17 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-CorporationTax-Guide---Country-list>.
80. Worldwide Personal Tax Guide 2015-17 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ey.com/GL/en/Services/Tax/Worldwide-PersonalTax-Guide---Country-list>.